

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

15 decembrie 2015

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte

Judecători

mun. Chișinău

Nicolae Gordilă

Liliana Catan

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Ion Guzun

judecând fără participarea părților, recursul ordinar declarat de inculpatul Igor Timofei, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Bălți din 19 mai 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 09 septembrie 2015, în cauza penală în privința lui

Timofei Igor Mihail, născut la 05 august 1987, originar și locuitor în mun. Bălți, bd. M. Eminescu 1, ap. 95;

Termenul de examinare a cauzei:

Instanța de fond: 27.01.2015- 19.05.2015;

Instanța de apel : 09.06.2015 -09.09.2015;

Instanța de recurs: 23.11.2015-15.12.2015.

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți din 19 mai 2015, Timofei Igor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 200 (două sute) unități convenționale - 4000 (patru mii) lei, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 (un) an.

2. Prima instanță a reținut că, Timofei Igor la 15.09.2014, ora 07.20, fiind la volanul automobilului de model „Dacia Logan” cu n/î BL DO 081 și deplasându-se pe str. Ștefan cel Mare, mun. Bălți, din direcția aerodromului în direcția autogării, în preajma intersecției străzilor Ștefan cel Mare cu Cara Ciobanu, mun.Bălți, încălcând grosolan: art.11 punctul f) conducătorul de vehicul este obligat la trecerile pentru pietoni cu circulația nedirijată să cedeze trecerea pietonilor aflați în traversarea drumului pe partea carosabilului în direcția de mers a vehiculului; art.45

al. (1) conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră; precum și art.45 al.(2) al Regulamentului Circulației Rutiere care prevede că, în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, a tamponat pietonul Drobnencaia Janna, care traversa partea carosabilă regulamentară, la trecerea de pietoni, din partea stângă la dreapta după direcția de deplasare a automobilului. În urma impactului pietonul Drobnencaia Janna căzând la pământ a nimerit cu piciorul stâng sub roțile din spate a autocarului de model „Mercedes Conecto” cu n/î BL DU 481 condus de către Neamțu Andrei, care se deplasa din direcția autogării în direcția aerodromului mun.Bălți.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr.476D din 12.11.2014 pietonul Drobnencaia Janna în urma accidentului rutier sa ales cu leziuni corporale medii, sub formă de plagă lacerată vastă pe partea anterioară și medială a genunchiului stâng și gambei stângi pe 2/3 perimetru gambei, precum și edem neînsemnat și echimoză pe partea medială a cotului stâng.

3. Sentința menționată a fost atacată cu apel de către inculpat, solicitând casarea ei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare.

În motivarea apelului inculpatul a invocat că:

- prin probele administrate de partea acuzării cercetate în cadrul cercetării judecătorești învinuirea înaintată nu și-a găsit confirmare, iar instanța a cercetat probele unilateral, ignorând în totalitate poziția apărării, ceea ce a dus la emiterii unei sentințe ilegale și neîntemeiate;

- învinuirea adusă nu și-a găsit confirmare, în acțiunile inculpatului lipsește elementul calificativ principal prevăzut de art. 264 alin. (1) Cod penal, întrucât nu este demonstrat că prin acțiunile sale a fost traumatată partea vătămată, iar vinovat în comiterea acestei infracțiuni este Neamțu Andrei, care nu a cedat trecerea pietonului, a încălcat prevederile art. 11, 45(1), (2) RCR;

- este ilegal aplicată și sancțiunea complementară sub formă de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an, deoarece reieșind din conținutul sancțiunii art. 264 alin. (1) Cod penal pedeapsa complementară sub formă de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport este alternativă (cu sau fără) și se aplică doar la stabilirea pedepsei cu închisoarea.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 09 septembrie 2015 a fost respins ca nefondat apelul declarat, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. Instanța de apel și-a argumentat soluția prin aceea că, instanța de fond legal și întemeiat a pus la baza sentinței cumulul de probe administrate de către partea acuzării ce au servit obiect de cercetare judecătorească care, aflându-se într-o coroborare reciprocă confirmă integral vinovăția inculpatului în comiterea faptei imputate, și anume: declarațiile părții vătămate Drobneancaia Jana, a martorilor Lopacinschi Ion, Colondovscaia Cristina, Neamțu Andrei, precum și materialele cauzei, inclusiv:

- schița accidentului rutier (f.d.13-14);
- proces-verbal de cercetare la fața locului (f.d. 15-16);
- fototabel (f.d.17-18);
- proces-verbal despre examinare și verificare a stării tehnice a unității de transport (f.d.21);
- proces-verbal de examinare a obiectului (f.d.24-25);
- proces-verbal despre examinarea și verificarea stării tehnice a unității de transport (f.d.32);
- raport de constatare medico legală nr.410 D (f.d.44);
- raport de expertiză medico-legală nr. 476 D (f.d.50).

Constatănd ca fiind dovedită vinovăția inculpatului în cele săvârșite, Colegiul a apreciat argumentele privind achitarea inculpatului ca fiind absolut neîntemeiate, ce contravin aspectelor de fapt ale cauzei, iar versiunea înaintată de inculpat nu coroborează cu probele administrate pe caz, rămânând a fi declarative.

Referitor la aplicarea pedepsei, instanța de apel ținând cont atât de persoana inculpatului, cât și de circumstanțele cauzei în special de locul comiterii accidentului rutier și de comportamentul inculpatului după comiterea accidentului, a conchis că instanța de fond a luat în considerație dispozițiile art. 75 Cod penal fiind corect individualizată pedeapsa principală , corect a fost aplicată și pedeapsa complementară sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport, deoarece persoana implicată în accident la trecerea de pietoni nu poate fi lăsată la volanul automobilului, cu atât mai mult atât în prima instanță cât și cea de apel inculpatul nici nu a conștientizat consecințele celor comise.

5. Hotărîrea nominalizată a fost atacată cu recurs ordinar de către inculpat, invocînd prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 10) și 16) Cod de procedură penală prin care solicită casarea sentinței instanței de fond și a deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri de achitare, pe motiv că acțiunile sale nu întrunesc elementele infracțiunii incriminate.

Recurentul în recursul său a indicat că, instanța de fond adoptînd soluția de condamnare a cercetat probele unilateral, ignorînd poziția apărării, hotărîrea fiind bazată doar pe presupuneri. Totodată, prima instanță a aplicat ilegal sancțiunea complementară sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport

pe un termen de un an, deoarece această sancțiune se aplică în cazul în care pedeapsa principală stabilită este sub formă de închisoare.

Prin urmare, instanța de apel a emis o decizie neîntemeiată, nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel și nu s-a apreciat afirmația apărării precum că nu există legătura causală între acțiunile inculpatului și consecințe, mai mult ca atât, Colegiul penal neîntemeiat a considerat că prima instanță corect a aplicat pedeapsa complementară.

6. Asupra recursului a depus referință procurorul, prin care s-a expus pentru respingerea recursului, deoarece temeiurile invocate nu și-au găsit confirmare nefiind stabilite careva erori de drept, iar recurentul solicită reaprecierea probelor temei care nu se regăsește în prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

7. Verificând argumentele invocate în recursul declarat în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis reieșind din următoarele motive.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să admită recursul cu casarea totală sau parțială a hotărîrii atacate și să rejudece cauza, cu pronunțarea unei noi hotărîri, dacă nu se agravează situația condamnatului. Or, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze parțial, atunci cînd se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărîri ilegale.

Conform art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Astfel, cu referire la argumentele inculpatului, Colegiul penal lărgit atestă că el nu este de acord cu circumstanțele de fapt stabilite și critică hotărîrea instanței de apel sub aspectul aprecierii eronate a probelor cauzei care au stat la baza condamnării sale și a individualizării greșite a pedepsei stabilite.

În opinia instanței de recurs, instanța de fond și de apel au reținut corect situația de fapt și au stabilit vinovăția inculpatului pe baza unei juste aprecieri a probelor administrate în cauză, dînd faptelor comise de inculpat o încadrare juridică corespunzătoare în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, astfel, în privința încadrării juridice instanța de recurs nu se va expune. Mai mult ca atât, aceste motive au fost obiectul judecării în instanța de apel, iar materialul probator al cauzei penale dovedește vinovăția inculpatului și respectiv au adus la pronunțarea hotărîrii judecătorești.

Anume în acest aspect, Colegiul penal ajunge la concluzia că nu persistă erori de drept, care ar determina necesitatea casării deciziei recurate, deoarece vinovăția

este pe deplin dovedită, iar încadrarea juridică este legală și întemeiată cu o motivare pe măsură.

Cu referire la pedeapsa principală stabilită inculpatului, Colegiul de asemenea o consideră una conformă prevederilor legale.

În altă ordine de idei, fără a prejudicia conținutul concluziilor sus expuse, Colegiul penal lărgit atestă temeiuri de casare a deciziei atacate în latura stabilirii pedepsei complementare inculpatului din următoarele motive.

Invocînd doctrina penală, Colegiul remarcă că prin criteriile de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele de care instanța de judecată este obligată să se conducă în procesul stabilirii pedepsei și la aplicarea ei persoanei vinovate de săvîrșirea infracțiunii.

Individualizarea pedepsei constă din obligațiunea instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale.

Legea penală fixează cadrul legal în limitele căruia instanța de judecată efectuează operația de stabilire și aplicare a pedepsei infractorului. Astfel, instanța de judecată stabilește tipul sau quantumul pedepsei în limitele prevăzute de sancțiunea normei penale din Partea Specială a Codului penal în baza căreia a fost calificată fapta ca infracțiune.

La individualizarea pedepsei, conform criteriilor generale de individualizare a pedepsei instanța de judecată trebuie să respecte toate cerințele prevăzute de legea penală ce asigură aplicarea față de inculpat a unei pedepse echitabile, legale și individualizate. Neglijarea unora din aceste criterii constituie temei pentru casarea hotărîrii de către instanța ierarhic superioară în procedura prevăzută de legea procesual penală pentru căile de atac.

Sancțiunea art. 264 alin. (1) Cod penal, prevede *amendă în mărime de pînă la 300 unități convenționale sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau închisoare de pînă la 3 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de pînă la 2 ani.*

În speță, instanța de fond a stabilit pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 200 unități convenționale, adică 4000 lei cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, concluzie menținută de către instanța de apel.

Colegiul, după cum s-a menționat mai sus, consideră corectă aplicarea pedepsei principale și precizează că este una conformă criteriilor generale de individualizare a pedepsei. De rînd cu aceasta, analizînd hotărîrile instanțelor de fond și de apel, Colegiul constată că, pedeapsa complementară cu privarea de dreptul de conducere a mijloacelor de transport este incorect aplicată în speță, or reeșind din textul sancțiunii citat supra, inculpatul în baza acestui articol poate fi sancționat în cazul amenzii fără aplicarea pedepsei complementare, întrucît sintagma „cu (sau

fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de pînă la 2 ani" se referă doar la pedeapsa cu închisoarea, or, efectuînd o analiză a sancțiunilor prevăzute de Codul penal constatăm, că în cazul în care pedeapsa complementară este prevăzută pentru mai multe feluri de pedepse principale din sancțiunea articolului, legislatorul indică expres, că pedeapsa complementară se aplică „în toate cazurile”.

Astfel, ca exemplu Colegiul menționează articol 264 alin. (2) Cod penal, care prevede următoarea sancțiune: „cu amendă în mărime de la 600 la 1000 unități convenționale, sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore sau cu închisoare de pînă la 4 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 3 la 5 ani”.

Prin urmare, în cazul art. 264 alin. (1) Cod penal, pedeapsa complementară „*privare de dreptul de a conduce mijloace de transport*” este prevăzută doar pentru pedeapsa principală - închisoarea, nefiind indicat că aceasta poate fi aplicată în toate cazurile.

Sub acest aspect, instanța de recurs apreciază că, pedeapsa complementară stabilită de către instanța de fond și menținută de instanța de apel este ilegală, odată ce aplicarea acesteia nu are suport juridic, situație deja reținută în jurisprudența CSJ.

Astfel, Colegiul reține că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată și se concluzionează că instanța de apel în latura aplicării pedepsei complementare a pronunțat o decizie neîntemeiată și nemotivată.

În aceste circumstanțe, Colegiul penal ajunge la concluzia că eroarea comisă urmează a fi corectată de către instanța de recurs, prin adoptarea soluției prevăzute de art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală - casarea hotărîrii contestate în latura stabilirii pedepsei inculpatului prin excluderea pedepsei complementare de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 (un) an.

Prin urmare, recursul inculpatului urmează a fi admis și casată parțial decizia instanței de apel în partea stabilirii pedepsei complementare lui Timotei Igor.

8. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de inculpat, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 09 septembrie 2015 și sentința Judecătoriei Bălți din 19 mai 2015 în partea aplicării pedepsei complementare, în

cauza penală în privința lui Timofei Igor, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre prin care:

Timofei Igor se consideră condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 200 (două sute) unități convenționale – 4000 (patru mii) lei, fără privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport.

În rest, dispozițiile hotărârilor atacate se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 15 ianuarie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Ion Guzun